

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf., Nux, Augenthaler & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelk Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicările mai dese după tarifa și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dănuș în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 252.

Brașov, Miercuri 14 (27) Noemvrie.

1901.

S'a vorbit și de naționalități.

În cele din urmă totuși s'au adus în discuție, cu ocaziunea dezbaterii adresei, și naționalitățile. Discursul tronului, și proiectele de adresă nu făcuseră nici o amintire de ele, vorbitorii partidelor maghiare le-au ignorat cu o suverană legeritate, deputații sași și cei slovaci însă și nu s'au încumetat încă de a-și ridica glasul în cestiunea naționalităților, animositatea în contra partidei populare catolice însă a făcut minunea a-se vorbi și de naționalități în discuțiunea adresei, a-se vorbi chiar mai pe larg și cu aplombul convenit *more patrio*.

Nu s'au putut stăpâni adversarii celor din partida lui Zichy-Molnar să nu i acuse în plinul parlament, că au avut parte în „agitatiunile“ slovace din Ungaria de nord; nu s'au putut reține să nu le arunce în față, că ar fi conspirat cu naționalitățile.

Focul l'a deschis în ședința de Vineri deputatul liberal Bornemisza, iar deputatul Oscar Ivanka, unul din fruntașii fostului partid național acum și el guvernamental, l'a continuat cu vehemență în ședința de Lună a camerei.

În proiectul său de adresă partidul popular catolic se plânge, că organele guvernului au sprijinit la alegerile dietale din urmă chiar și pe cei din opozițiunea extremă, și au agitat numai în contra opozițiunii, ce stă pe baza dela 1867 — sub care este a-se înțelege partidul popular.

În fața acestei afirmări Ivanka susține, că, deși partidul liberal-guvernamental e despărțit de cel independent prin vederile deosebite de drept public, totuși este una cu el în maghiarism, în patriotism și în liberalism. Cu partidul popular cei din majoritate sunt cei drept de-o părere în privința dreptului public, dăr diferă esențial în celelalte privințe. Nici chiar în maghiarism și patrio-

tism nu armoniază, deore-ce partidul popular ar merge până a „conspira cu naționalitățile“.

Mai admite numitul deputat, că numai o parte, nu toți din partidul popular sunt culpabili de uneltiri nepatriotice și naționaliste, și adaugă, că agitațiunile naționaliste și ale partidului popular au origine comună, căci părintele amândurora este „nemulțumirea neîndreptătită și neimpăcabilă“.

Nemulțumirile sunt fără îndoială cauza așa dîselor „agitațiuni“. Ele pot fi considerate din partea celor ce au monopolizat toate în stat ca neimpăcabile, dăr acestora nu le e permis a le declara tot-odată de neîndreptățite, până ce nu vor fi în stare să o și dovedească în mod neîndoios.

Dovada acesta nu vor pute-o aduce nici față cu partidul popular, necum față cu naționalitățile. Încât pentru cele din urmă, deputatul Ioan Molnar, apărându-se pe sine și pe soții săi de acuzarea, că ar fi „trădători de patriă“, a documentat în mod neîndoios, că nemulțumirea în sinul Slovacilor, pe cari li-se impută a-i fi ațîțat, este mai mult decât îndreptățită, că strigă la ceru după vindictă.

Cu-o aspră ironie Molnar, constatând mai întâiu, că Slovacia nu sunt tocmai „poporală“ în Ungaria, spune, că ei gem sub un regim de funcționari-pașale, că sunt espuși la prigoniri decât vorbesc în limba lor, decât iau în mână vre-o carte derugațiune slovacă.

Printr'asta numitul deputat a marcat caracterul întregii discuțiuni. S'a vorbit de naționalități numai pentru a constata, că înaintea celor ce formeză majoritatea de ađi szel-listă în cameră, este „trădare de patriă“ și numai a cădă în prepusul, că ai voi să simpatizezi său chiar să dai cre-care sprijin popórelor conlocuitoare, cari sunt considerate ca străine în patria lor străvechiă.

Din dieta ungară. În ședința dela 25 Noemvrie vorbesce la adresa Barta Ödön ocupându-se de cestiunile sociale și cu deosebire de îndreptarea stărilor economice. Față cu Croația cere scoterea mai în relief a statului maghiar și încheierea zidirei statului național maghiar.

Ivanka Oskar atacă partidul popular, pe motiv, că sémănu zizanie în țără și că conspiră cu naționalităților nemaghiare. Fostul partid național sprijinesce în toate pe Szell. Partidul popular nu va desface această unire nici cu vitriol, nici cu apă sfințită. De partidul independent sunt separați pe baza principiilor, dăr sunt uniți în maghiarism, patriotism și liberalism, pe când patriotismul partidului popular nu stă mai pe sus de or-ce îndoială. Arată din scrierile partidului popular, că fac separatism între confesiuni și că atacă chiar și dintre catolici pe aceia, cari nu țin cu partidul popular. — Primesce adresa liberală.

Voci slavice asupra conferenței șefilor de partid din Austria.

„Narodni Listy“ dăce, că conferența de Vineri n'a dat nici un rezultat pozitiv. Cehii nu s'au lăsat ademiniți să eșă din rezerva lor nici prin espuserile partidelor din stânga, nici prin amenințările ministrului președinte și au rămas pe linia observată până acuma. După cum partidele germane s'au unit în conferențe cu Cehii, așa a trebuit și d-l Koerber să-și părăsească punctul său de vedere marcat la 30 Octomvrie și să declare, că fără aplanarea cestiunii germano-cehe este imposibilă îndreptarea situațiunii generale. Eță rezultatul negativ al conferenței de Vineri.

„Hlas Naroda“ dăce: „Conducătorii cehi cu drept cuvânt puteau afirma, că din partea lor până acuma nu s'a priceput nici o împedecare a lucrărilor, căci în dezbaterile „congregațiunilor“ nici unul n'a luat cuvântul. Nici una din pretenșiunile Cehilor nu este de natură de a nu pute fi împlinită, din care cauză împlinirea lor o cere nu numai clubul ceh, dăr și marea proprietate. Clubul ceh este un club opozițional

și nici nu se putea aștepta dela el altă atitudine, ca cea de Vineri. Însă în toate parlamentele se fac pacturi cu opoziția, decât e vorba să fie câștigată. Cu atât mai virtos se pôte face acesta cu clubul ceh, deorece pretenșiunile acestui club sunt mai mult decât modeste.

Diarul „Czas“ din Cracovia dăce, că conferența șefilor a lămurit lucrurile numai în parte: anume din partea guvernului. Declarațiunea lui Koerber nu mai lasă nici o îndoială asupra faptului, că cabinetul vrea să scie înainte de desbateră plenară a budgetului, decât pôte conta la rezolvirea budgetului său nu. După-ce enunțațiunile și declarațiunile teoretice n'au adus nici o lămurire, trebuie căutată această lămurire în practică, trebuie să așteptăm, să vedem, decât parlamentul va pute lucră său nu. Absolutismul însă, fără fôia de smochin a ș-lui 14, reclamă o încordare a energiei, ceea-ce de altfel nu e inerentă statului nostru, și ar fi o nenorocire, din care numai Dr. Stransky ar pute profita în sens umoristic.

O fôie din Viena, apropiată de guvern, își dă următoreea părere despre rezultatul conferenței șefilor de partid din camera austriacă, ce s'a ținut Vinerea trecută. La această conferență au luat parte toate partidele din cameră, afară de partidul pangerman. Eță ce dăce fôia amintită:

„Crisa parlamentară a fost înlăturată pentru un moment, dăr posibilitatea de a-se ivi din nou nu e zadărnice. Diarul Cehilor tineri dăce, că d-lui Koerber nu i-a succedat de a scôte pe reprezentanții Cehilor din rezerva lor, ér diarul „Politik“ dăce, că situațiunea nu s'a schimbat; decât nu se va țină sémă de postulatale cehice, crisa politică va rămână permanentă. Totuși e de notat, că nici în enunțațiunile foilor cehice, nici în declarațiunile, ce le-au făcut conducătorii Cehilor în conferența de Vineri, nu se anunță obstrucțiunea. Astfel se pôte aștepta, ca desbateră budgetară să decurgă, deși nu tocmai neted, dăr fără turburări.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(15)

Natură și viață.

De E. Sienkiewicz, trad. de I. C. Frunză

— Continuare. —

Rizepowa lăsându-se în voia întâmplării, dăce: „să fie pentru lauda lui D-đeu“ și-și continuă drumul. Când ajunse în centrul orașului, se speria. Era ușor să vii în Măgăreni, dăr cu mult mai ușor era să te rătăcesci. Într'un oraș nu este lesne să te scii orienta. Chiar și într'un sat străin trebuie să întrebi, unde locuiesce cutare său cutare, dăr încă în Măgăreni?... „Mă voiți rătăci p'aici ca într'o pădure“, gândia Rizepowa îngrijată. Nu-i rămânea alta de făcut, decât să întrebe pe cine-va. Locuința comisarului iute a aflat'o, dăr i-s'a spus, că se găsește la prefectură, ér prefectul trebuie căntat la palatul administrativ. Așa e, dăr unde-i palatul? O, prósta de mine, palatul se află în Măgăreni... der unde e? Căutând într'una zări, de-odată un palat de-o mă-

rime uimitore; în fața lui erau o mulțime de trăsuri, de căruțe și de prăvălii ovreesce. Rizepowa gândia în sine, că aici trebuie să fie vre-o spovedanie mare... „Unde este aici prefectura?“ întrebă sêrmana de ea pe un domn în frac și se plecă până la pământ înaintea lui. „Ești chiar înaintea prefecturei“, i-se răspunse. Își luă inima n dinți și intră în palat. Se uită împrejur: aici erau o mulțime de coridore, uși în dreapta și în stânga, uși într'una, și pe fie-care erau scrise nisce litere. Își făcu cruce și sfiță deschise ușor cea dintăiu ușe, pe care o vădu. Întră într'o sală mare, cu despărțituri de gratii ca într'o biserică, în dosul gratiilor se afla un domn în frac cu nasturi aurii și cu condeiu după ureche, ér în fața gratiilor era o gróză de lume. Domni plătiau și plătiau, ér funcționarul îmbrăcat în frac fuma la țigări și sciea chitanțe, pe care le dedia domnilor, cari făcuseră plată. Îndată-ce își lua cine-va chitanța, pleca din sală. Biata Rizepowa gândia în sine, că aici trebuie să plătesci întâiu și ast-fel îi părû rên, că a dat de pomană cele șese groșite, ce le avusese.

Merse lângă gratii cu mare gróză. Nimenea însă nu se uita la ea. Rizepowa stă și stă, trece aprópe o oră; lumea întră și ese, césul din birou bate tictacurile regulat și Rizepowa încă tot lângă zăbrele. În cele din urmă totul era perdut, funcționarul se aședă liniștit la masă și începû să scrie. Acum îndrăsni și Rizepowa să vorbescă:

— Să dea Dumnezeu bine!
— Ce ai?
— Prea mărite domnule prefect!...
— Aici este cassieria.
— Prea luminate domnule prefect!
— Aici este cassa, n'auđi?
— Dăr unde este domnul prefect?
— Colo! dăce cassierul arătând cu condeiu cãtră ușe.

Rizepowa eși érășî în coridor. Colo? Asta-i bună! Unde? Uși destule, dăr pe care să între? În fine printre lumea, care alerga din toate părțile, zări pe un țeran, cu un biciu în mână și se adresază cãtră el.

— Ascultă nene!
— Ce vrei?

— De unde ești?
— Din Porcești... da de ce?
— Unde este aici prefectul?
— Sciu eu?

După aceea întrebă ea pe un domn cu nasturi de aur; acesta nu era îmbrăcat în frac și avea cotele rupte;... dăr ce să faci! domnul nici nu se uită la ea, ci răspunse scurt:

— N'am timp.

Rizepowa întră érășî în cea dintăiu ușe pe care o vădu, sêrmana de ea n'a scuit, că d'asupra acestei uși era scris: „persone, cari nu aparțin administrației, nu pot intra“. Bine înțeles ea nu aparținea administrației, dăr într'adevăr nici nu băgase de sémă, că ar fi ceva scris pe use... Deschise ușa și se uită împrejur: o odaie golă, lângă ferestră o bancă, pe care ședea cine-va și moțăia. O altă ușe ducea într'o cameră în care intrau și eșiau domni îmbrăcați în fracuri și în uniforme. Rizepowa se apropiă de omul, care moțăia pe bancă; nu-i era așa tēmă de el, deore-ce îl vedea îmbrăcat simplu și în picioarele lui

Din congregația comitatului Caraș-Severin.

Miercuri trecută s'a ținut în Lugos o ședință extraordinară a congregației comitatului Caraș-Severin.

Înainte de a se trece la ordinea zilei, d-l Coriolan Brediceanu a adresat o interpelare în afacerea *sacrilégiului dela Balint*, cas cunoscut cetitorilor noștri. După-oe interpelantul a spus întâmplarea revoltătoare, vice-spanul comunică rezultatul investigațiunii sale și a declarat, că respectivul fi-sol-găbiru nu s'a amestecat în afacere și că gendarmii din inițiativa lor proprie au început perchișiția, pentru care își vor lua pedepșa. — D-l Brediceanu s'a declarat nemulțumit cu acest răspuns și a cerut ca hotărârile luate în acest obiect să fie comunicate autorităților superioare bisericesci; a cerut mai departe, ca vice-spanul să intre-vină la ministrul de honveți, pentru-ca acesta prin ordinațiune specială să oprască pe gendarmii de a intra în sanctuarul bisericii.

A doua *interpelațiã* a fost a d-lui Dr. George Popovici în *cestiunea colonisărilor*, pe care cu drept cuvânt a numit-o „o ranã deschisã”. Vorbitorul spune, că de un timp încõce se aduc în mijlocul poporului român elemente străine, apoi se provõcã la date, ca să nu se orõdã că esagerãzã.

Colonia *Szapãrfalva* — spune Dr. Popovici — a primit în mai multe rânduri mii de jugãre de pãmânt. Comunele mâr-ginașe: Gruin la o populațiune de 886 de suflete are 780 jug. pãmânt, Costeiu-mic are 296 suflete și 455 jug. pãmânt, Costeiu mare are 1189 suflete și 1712 jug. pãmânt, Silha are 1200 suflete și numai 933 jug. pãmânt arabil.

Cum au decãzut aceste comune strimtorate prin noua coloniã, servescã ca exemplu urmãtorul fapt. Comuna Silha a avut pãnã la anul 1850, 1200 jugãre izlaz de arat și 1700 jugãre pãșunat dela erariu, acum l'a perdut și numãrul vitelor marí a scãzut de atunci pãnã acum dela 3000 la 400. (Mișcare). De aci se esplicã și des-crescerea numericã a comunei și decadența ei. (S'auzim!)

Prin colonia nouã *Bodofalva* s'au vã-tãtãt și strimtorat comunele învecinate: Balint, Cutina, Nevricea și Ciciova. Ase-menea prin colonia *Bethienhaza* comunele învecinate. Și la aseste comune nu vine în oele mai multe locuri nici un jugãr de suflet pentru traiul populațiunii bãștinașe. Cum s'a lucrat cu colonisarea, servescã ca dovadã și urmãtorul fapt. Lãngã comunele Bujor, Botești, Monoștor și Rachita s'a aședat o coloniã *Igzãfalva* la 1897, careia s'au dat atunci 5800 jugãre pãmânt. Èr de atunci s'a dat din pãdurea Fãgetului și din Botești încã circa 2000 jugãre, ou totul deci la 7800 jugãre. Comuna învecinãtã Rachita, cam asemenea cu *Igzãfalva*, are numai 1377 jugãre de pãmânt la o populațiune de 1525 suflete, èr comuna *Monos-tor* n'are loc nici unde sã-și adape vitele. Aceste date le auzo pe scurt, la timpul sãu, decã va trebui, voiã servi cu dovã și mai sdrõbitõre.

Aratã, cã s'au fãcut o mulțime de demersuri în causã, dër fãrã de nici un rezultat. S'au înaintat numãroșe petițiuni, s'au dus mulțime de deputațiuni, s'au ținut și

adunãri de popor, chiar oratorul, apoi d-l Brediceanu și protopopul din Fãget au umbiat pe la ministeriu, dër nimic nu s'a ales din causã, afarã de vorbe frumoșe și promisiuni. Și pentru-oe? Fratele unui funcționar sus pus, trimis sã ancheteze afacerea, ar fi declarat categoric: *romãn ember nem kap földet!* (Romãnului nu i-se dã pãmânt!)

Intrãbã deci pe viceșpan, decã are cunoscința despre stãrile însuportabile în care se aflã populațiunea bãștinașã romãnã din Valea-Begheului, decã și-a dat sãmã de mësurile, ce crede a-se lua spre sanarea acestui rãu?

Vice-spanul rãspunde, cã are cunoscința despre acele stãri desolate din Valea Begheului și are cunoscința, cã chiar și acum se lucrãzã la locul competent, ca õmenii sã fã satisfãcãți.

D-l Dr. G. Popovici declarã, cã nu põte lua la cunoscința rãspunsul. Afacerea a mult mai gravã, decãt sã se trecã ușor peste ea; cere dër, ca în proxima ședințã a congregației sã se punã la ordinea zilei.

Discuțiuni asupra congregațiilor „în Reichsrath”.

(Ședința dela 22 Noemvrie)

Legea congregațiilor din Franca a avut consecințe și în strãinãtate și sgomotul discuțiunilor din parlamentul frances s'a repercutat sãptãmãna trecutã în „Reichsrath”-ul din Viena.

Protestanșii, socialiștii, pangermanii și jidovii au profitat de-o moțiune de urgențã prezentãtã în „Reichsrath” relativ la pericolul invasiunii congregațiilor francese, ca sã-și desvõlte tõtã oratoria lor, atacãnd instituțiunile bisericeii catolice.

Desbaterile au durat mai multe zile și cu ocaziunea acẽsta s'au auđit voci aprõpe din tõte partidele atãt pro, cãt și contra asupra cestiunii.

Deputatul Dr. v. Fuchs a tratat cestiunea din punct de vedere juridic și forță obiectiv. El a spus, cã pe deputatul Dr. Eisenkolb era deprins a-l considera ca om serios, dupã ultima sa vorbire însã, îndreptãtã contra instituțiilor catolice, nu-l mai põte considera, decãt din punct de vedere patologic. Discursuri, ca cel al lui Eisenkolb și Schuhmeier, el de 23 ani, de cãnd e membru în „Reichstag”, n'a auđit.

Deputatul *Tancar* în numele Slovenilor liberali din Craina protestezã contra influenței prea marí a episcopilor, și susține, cã poporul sloven numai scãșpãind mai põte purta jugul preoților. Episcopul din Laibach își asumã dreptul de-a impune poporului contribuțiuni.

Deputatul Dr. Schlegel vorbind despre mișcarea pangermanã dõce: „În Germania deja de mai mulți ani existã o mișcare, care n'are alt scop, decãt unirea tuturor Germanilor într'un stat. Acẽstã mișcare este motivãtã prin colosala desvõltare, ce a luat-o Germania în anii din urmã. În

Germania apar cãrți, cari se ocupã cu acẽstã cestiune, și în cari între altele se dõce, cã *prãbușirea Austriei este iminentã, îndatã ce domnitorul actual își va fi închis ochii* (Strigãte sgomotõse. — S'auđim!) Într'o broșurã intitulãtã „*Der Zusammenbruch Oesterreichs*” (Prãbușirea Austriei), Austria se împarte pur și simplu. Și în acẽstã broșurã este atacãtã dinastia Habsburg. Nu un Habsburg se põrte sceptrul, ci unul dintre principii suverani ai Germaniei. Așa vrẽu domni.”

Wolf: Care domni?

Schlegel: Aceia, cari au scris broșura.

Wolf: Acela a fost un nebun.

Schlegel: Ași dori, ca tõtți domni, cari lucrãzã pentru desființarea Austriei, sã fie declarați de nebuni (Aplause furtunõse în centru). E de temut, cã acẽstã mișcare a cãștigat teren și în Austria, etã de ce este de datorã noãtrã a-ne ridica și a cere guvernului, sã se pronunțe lãmurit la acẽstã cestiune.

Wolf: Dër Koerber a declarat odatã, cã nu-i pangerman. Lasã-l acumã în pace pe bietul om. (Ilaritate).

Schlegel: Mișcarea „*Los von Rom*” este o mișcare curat politicã, ea este întreținutã cu bani din Germania. Diu Germania vine și ajutor spiritual, nisce strãini, pastori protestanți, vin în Austria, ca sã o facã protestantã. Biserica catolicã, incheie oratorul, n'are de ce sã teme, ea va trãi, cãnd mișcarea „*Los von Rom*” de mult va fi adormitã, însã decã și statul va trãi mai mult decãt mișcarea „*Los von Oesterreich*”, despre acẽsta mẽ îndoiesc, mai ales cãnd vëd, cã guvernul n'are curagiul sã-și deã pãrerea pe fațã.

Malik: vorbesce despre preoții catolici și despre menajerele lor. El spune, cã în Brasilia preoții trãesc împreunã cu nisce femei cinstite, pe cari le introduc și în societate și deși nu sunt cãsãtoriți formal cu ele, ei spun, cã îndatã ce se va abrogace libatul, se vor cununa. Malik a produs multã ilaritate cu espunerile sale.

Schneider: Se mirã, cã în tot cursul desbaterilor nu s'a vorbit nimic despre antisemitism. Se vorbesce despre imigrarea congregațiilor francese, pe cãnd la gara de nord și la gara statului în fie-care țì ne putem convinge, cum se importãzã în Viena Jidovii din Polonia, Rusia și România. La noi invadãzã mai mulți jidovi, decãt îi putem suporta. Oratorul este de pãrere, cã *deju un singur Jidov este mai mult, decãt trebuie*. (Ilaritate). La începutul secolului XIX erau în Viena 20.000 astãđi sunt mai bine de 150.000 de jidovi. (S'auđim!) Aceștia sunt numai Jidovii declarați, sunt însã o mulțime de aceia, cari nu se dau pe fațã. Tõtți acești Jidovi nu lucrãzã nimica, ci numai speculãzã, înșelã mai mult sãu mai puțin și fie-care din ei dã în cele din urmã un faliment mai mic sãu mai mare. N'am vëđut încã pãnã acumã nici pe unul muncind.

Seitz: Il intrerupe pe orator.

Schneider: D-le președinte! Vẽ rog, sã spuneți Jidovului Seitz, cã n'am nimic de vorbit cu el. Cu un Jidov nu vreau de fel sã stau de vorbã!

Seitz: D-ta ar trebui sã scii, cã strã-bunii mei erau deja în secolul trecut cunoscuți în Viena, ca õmeni de rasã aricã. Afirmarea d-tale prin urmare este o minciunã.

Schneider: Am sã vorbesc mai târziu despre caracteristica Jidovilor. De-o-cãndã, Vẽ rog, d-lor deputați, sã vẽ uitați la mutra deputatului Seitz și apoi sã spuneți decã este Jidov, erl este om?

Familia *Rotschild*, continuã Schneider, posedã cel puțin 3000 de milioane fiorini, cari produc anual 150 milioane fiorini dobõndi. În trei ani așa-dër singurã familia acẽsta încassãzã numai din dobõndi atãta, cãt face întrega avere a congregațiilor din Austria.

Jidovii au fost persecutați nu din cauza religiunii lor, ci din cauza particularitãților lor economice. Cartea cea mai clasicã asupra calitãților Jidovilor este însã-și biblia. Cum i-a zugrãvit Moisi, Tacit și Iosephus Flavius pe jidovi? Sueton istorisesc, cã Jidovii au jelit pe Cesar patru-deci de zile, fiind-cã pierduserã un bãrbat, cu care puteau face cele mai marí gheșeturi. Spania fũ alãșã de Jidovi ca un nou imperiu jidovesc, și din cauza lor s'a instituit acolo inquisițiã. Decã eu așa ave puterea inquisitorilor, Torquemada ar fi pe lãngã mine un cãrpaciũ!

Din strãinãtate.

Situațiã în Macedonia. Diarul „*Vecerna Novosti*” din Belgrad publicã un articol sub titlul „*Revoluțiã în Macedonia*”, în care se spune: După scriile primite din Bitolia, au apãrat în împrejurimile acelui oraș peste 15—20 bande armate bul-gãresci.

Populațiunea din întregul județ e în forțe rele dispoziții și e gata sã ia armele, pentru a-se apãra în contra vexatorilor tureci. Cea mai micã causã põte sã producã insurecție. Vilaetul Bitoliei, dõce diarul sãrbesc, e locul cel mai nimerit pentru o insurecție în Macedonia. Se svonesce, cã Saratoff, fostul președinte al comitatului bulgar, va trece la un moment oportun în Turcia, pentru a-se pune în fruntea insurecțiilor. N'ar fi nici o mirare, decã ar isbucni o insurecție generalã în Macedonia și n'ar fi de mirare de-asemenea, decã Serbia ar rãmãnã simpã spectatõre la desfășurarea ev-uitimentelor, așa dupã cum a fãcut în timpul revoluției Rumeliei-Orientale din anul 1885.

Un nou conflict turco-frances a isbucnit zilele acestea. Al doilea vapor de rãboi frances „*Mouette*” pãrãsi Constantinopolul cãte-va sãptãmãni dupã plecarea lui Constans, ca sã facã exerciții în marea egeicã. Voind acum sã se întõrcã înapoi, a cerut fermanul de trecere prin Dardanele.

întinse avea nisce ghețe rupte. Îl atinse puțin pe umër. El se deșteptã, se ridicã a lene, se uitã buimãcit la Rizepowa și apoi strigã:

— Întrarea opritã.

Femeia se depãrtã repede, trãntind ușa dupã sine.

Acum pentru a treia orã se afla erãși în coridor. Se aședã lãngã o ușe și aștepta acolo, cu o rãbdare tipicã la țãrani, de-ar fi sciut de bine, cã așteptã pãnã la a doua venire. „În urma urmelor, tot are sã mẽ întrebe cine-va despre dorința mea!” gãndia sãrmana în sine. Ea nu plãngea, își freca numai ochii, cãci o cam înțẽpau și simția ca și cum coridorul cu tõte ușile lui s'ar învãrți împrejurul ei. Într'aceea lumea venia și se ducea în drẽpta și în stãnga, ușile scãrțiau, era o învãlmășelã ca la un tãrg. În sfãrșit se îndurã D-đeu de ea. Din ușa, lãngã care se aședãse, eși un șliahțit elegant, pe care-l vëđuse odatã în bisericã; o agrãi întrebãndu-o:

— Ce aștepti aici? Ce vrei?

— La prefectu....

— Aici este administratorul, nu prefectul. — Îi aratã apoi cu degetul o ușe din fundul coridorului — acolo, unde atãrnã tabla aceea verde, veđi?... Dër sã nu întri, cãci este ocupat, ai înțeles? Așteptã aici, trebuie sã trecã îndatã.

Șliahțitul se depãrtã, èr Rizepowa se uitã dupã el, ca dupã un înger mântuitor. Mult așteptã încã acolo, pãnã cãnd de-odatã se deschise ușa cu tabla verde; un domn bẽtrãn, îmbrãcat în uniformã, eși din acea ușe și o luã grãbit prin coridor. Îndatã cunoscu, cã acesta trebuie sã fie prefectul, cãci mai mulți inși din drẽpta și din stãnga se îndesau dupã el și auđi și Rizepowa, cum se adresa lumea: „stimate domnule prefect!” — „Numa un cuvânt, domnule prefect!” — „Prea luminate d-le prefect!” — El însã nu auđia nimic și-și mergea calea înainte. Rizepowei i-se fãcũ negru înaintea ochilor. „Fie, ce va vrea Dumneđeu!” îi trecũ prin minte și se trãnti în genunchi în mijlocul coridorului și-și împletecimãnile, așa cã împedeca trecerea mai departe a prefectului. El se uitã la

acẽstã scenã și se opri: tõtã lumea îi dase rõtã.

— Ce este? întrebã prefectul.

— Mãria ta, domnule prefect...

Numa atãta dõse, cãci așa era de speriatã, încãt graiul n'o mai slujea: limba îi sta ca înțepenitã.

— Ei, ce este?

— Of, dõmne!... între recruți!...

— Și-apoi? Ce e, vrei sã fii scrisã între recruți? se põte? — întrebã prefectul.

— Lumea ridea de acẽstã glumã, vrẽnd sã ținã pe prefect în bunã dispoziție, dër el se adresã cãtrã cei ce-l încunjurau dõcend:

— Vẽ rog!... fi-ți liniștiți!

Se întõrse apoi, perđendu-și rãbdarea, cãtrã Rizepowa:

— Mai iute! Spune-mi ce ai?... N'am timp de perdut.

Sãrmana femeie își perduse capul, cãnd a auđit cum a ris'o lumea și ast-

fel începũ sã borborosescã vorbe fãrã nici o legãturã: „Burak! Rizepa! Rizepa! Burak! of dõmne!”

— Trebuie cã-i beatã! — observã unul din cei de fațã.

— Și-a lãsat gura acasã — adause un al doilea.

— Ce vrei femeie? — repeta prefectul perđendu-și de tot rãbdarea. Te-ai îmbãtat, ce?

— O, Isuse Cristõse! Mãicã preceștã! — strigã Rizepowa, simțind, cã tõtã nã-dejdea i-s'a dus pe copcã. — Prea luminate domnule prefect!...

Într'adevër era tare ocupat prefectul, cãci se începuse recrutarea, și multe interese ale districtului îl reclamau; în cele din urmã vëđend, cã nu pute scõte nimic din acẽstã femeie, clãtinã din umeri și dõse:

— Rachiul! rachiul!... Și femeia e frumoșã și tinãrã!

(Va urma.)

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următoarele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandaţie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la şcoala superioară de la Ferăstrău şi la Seminarul Nifon Metropolitan din Bucureşti. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I. **Agrologia**, s.eu Agricultura generală. 34 cote de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. **Fitotechnia**, s.eu cultura specială a plantelor, 38 cote de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiata de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 corone.

Vol. III. **Zootechnia**, s.eu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, din prună cu lănuş şi lăptăria, 49 cote de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. **Economia Rurală**, s.eu organizaţiunea şi administrarea moşilor mari şi mici. Costă 8 corone.

Cartea d. lui prof. Maior se deosebeşte esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai mari ca şi pe cele mici privitoare la agricultura română din toate ţările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale ştiinţei şi tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, franceză, etc.

„**Cartea Plugarilor**“ s.eu povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, creşterea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

„**Stupăritul**“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători şi pentru toţi iubitorii de acest ram al economiei, de Const. Dimian, preot în Braşov. O carte de 154 pag. format mare 8° Preţul cor. 1.60 (cuposta cor. 1.70)

Cartea stuparilor săteni de Romul Simu. Cu mai multe ilustraţiuni în text. Editura Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiuului. Preţul francat 80 b.

Insoţirile de credit impreunate cu insoţiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptări etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de insoţiri, d. F. W. Raiffeissen. **Ediţiunea a V-a Trad. de Dr. A. Brode.** Editura Reuniunii rom. de agricultură d. n. comit. Sibiuului. Conţine 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

Grădina de legume, de Ioan F. Negruşiu, profesor în Blăşu. Pentru poporul nostru, scrierea d. lui prof. Negruşiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinuri din pome, de Gr. Halip, prof. Este o carte în care se dau explicaţii şi învăţături amănunţite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin din felurite pome. Preţul 40 b. (cu posta 45 bani.)

„**Bucătăreasa naţională**“, carte de bucate a bucătăriei române, franceze, germane şi ungare. Felul bucatelor sunt înşirate toate în ordine alfabetică după numele lor. Limbajul e uşor. Costă numai cor. 1.60 (plus 40 bani porto.)

Cărţi pentru comercianţi şi funcţionari de bancă:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea în partidă simplă, de I. C. Panţu. O cart. bună pentru a învăţa cu uşurinţă contabilitatea. Pagini I-VII + 213. Preţul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„**Curs complet de corespondenţa comercială**“ de I. C. Panţu. Conţine toate de circulare, scrisori de informaţiuni, recomandăţiuni şi acreditive: scrisori în comerţul cu mărfuri, comisiune şi expediţiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupoane etc. Preţul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panţu. Această broşură conţine: **afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.** Preţul broş. 2 corone (+ 10 bani porto).

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de I. C. Panţu.

Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni şi pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunţit. Preţul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panţu. Tractăză principiile contabilităţii duble ilustrate cu diferite exemple. Preţul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 20 Nov. 1901

S e m i n Ń e		Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogramme	
			dela	până la
Grâu Bănăţenesc		80	8.55	8.75
Grâu dela Tisa		80	8.60	8.75
Grâu de Pesta		80	8.55	8.60
Grâu de Alba regală		80	—	—
Grâu de Bácska		80	—	—
Grâu unguresc de nord		80	—	—
Grâu românesc		80	—	—

Seminţe vechi ori nouă	Soiul	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogramme	
			dela	până la
Săcara		60-72	7.00	7.10
Orz	nutreţ.	60-62	6.80	7.00
Orz	de rachiu	62-64	5.40	5.45
Orz	de bere	64-66	5.75	5.90
Ovăş				
Cucuruz	bănăţen	75	—	—
Cucuruz	alt soi	73	—	—
Cucuruz	" "			
Hirică			4.70	4.90

Produce div.	Soiul	Cursul	
		dela	până
Săm. de trifoi	Luţernă ungar.	42.00	43.00
"	" transilvană	—	—
"	" bănăţenă	—	—
"	" roşie	—	—
Ulei de rapiţă	rafinat duplu	—	—
Ulei de in		—	—
Unsore de porc	dela Pesta	51.50	52.00
	dela Jera	—	—
Slavină	svântată	44.00	44.50
Prune	din Bosnia	—	—
Lictar	Slavon şi Serbia din Serbia în s.	17.00	17.50
Nuc	slavon nou	—	—
Gogoşi	sərbesc	—	—
Miere	din Ungaria	—	—
	unguresc	—	—
	sərbesc	—	—
Cără	brut	—	—
Spirit	Drojdite de s.	—	—

Cursul losurilor private

din 20 Nov. 1901

	cump.	vinde
Basilica	15.60	16.60
Credit	102.00	403.00
Clary 40 h. m.	154.00	154.00
Navig. pe Dunăre.	—	—
Insruck	81.00	88.00
Krakau	7.50	79.00
Laibach	70.00	77.00
Buda	—	—
Pruffy	164.00	170.00
Crucea roşie austriacă	165.00	175.00
" " ung.	48.25	49.25
" " ital.	24.00	25.00
Rudolf	58.00	60.00
Salm	225.00	245.00
Salzburg	79.00	80.00
St. Geuois	262.00	265.00
Stanislaw	—	—
Trintine 4 1/2% 100 m. c.	395.25	397.25
" 4% 50	29.00	31.00
Waldstein	55.00	56.00
" de 10 franci	21.00	23.00
Banca h. ung. 4%	—	—

Bursa de Bucureşti

din 20 Nov 1901

Valori	Do-bandă	Scad. cup.	Cu ban gata
Ren. amortisabilă	5/10	pr.-Oct	90 1/2
" " Impr. 1892	5 "	Jan.-Iul.	92 1/2
" " din 1893	5 "	" "	92 1/2
" " 1894 int. 6 mil.	5 "	Apr.-Oct.	—
" " Impr. de 32 1/2 mil.	4 "	Jan.-Iul.	77 1/2
" " Impr. de 50 mil.	4 "	" "	77 1/2
" " Impr. de 2 1/4 m. 1890	4 "	" "	78 1/4
" " Impr. de 45 m. 1891	4 "	" "	78 1/4
" " Im. de 120 mil. 1894	4 "	" "	78 1/4
" " Imor de 90 mil. 1896	4 "	" "	77 3/4
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 "	Mai.-Nov.	77 3/4
" Casei Pensiunilor fr. 800	10 "	" "	—
" comunei Bucureşti 18-2	5/10	Jan.-Iul.	—
" " " din 18-4	5 "	Mai.-Nov.	—
" " " din 188-5	5 "	Jan.-Iul.	—
" " " din 1890	5 "	Jan.-Iul.	—
Scrisuri fonciare rurale	5 "	" "	—
Scris. fonciare rurale din 18-0	4 "	" "	71 3/4
" " urbane Bucureşti	5 "	" "	28 1/4
" " Iaşi	5 "	" "	73 1/4
Oblig. Soc. de basalt artificiali	6 "	" "	—
V. N.			
Banca Rom. ult. div. fr.	12.81	50 v.	—
Banca Naţion. ult. iv. 8-	500	intr. v.	2040
Banca ariciă.	500	150 v.	254
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	175
Naţionala de asig. ult. div. lei 43	200	" "	348
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	200	" "	318
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	" "	—
Soc. rom. de hârtie ult.	100	" "	—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 l. 1	100	" "	—
Soc. rom. de petrol l. em. u. d. 0	200	" "	—
" " " 2 em. u. d. 0	1000	" "	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	800	" "	—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 30 l.	1000	" "	—
Societ. p. constr. de Tramaxs	200	" "	—
20 franci aur	—	" "	—
Fabricile Unite de gazose.	12	" "	—

Sz. 10811—1901.

tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jár.-biróság mint tkvi hatóság közhirrre teszi, hogy „Furnica“ fogarasi takarékpénztár végrehajtónak Lecea Mária s társai végrehajtást szenvedő elleni 102 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíróság) területén fekvő a fogarasi 903 sz. tkvben A f alatt foglalt Lecea Anna férj. Székely Györgyné kiskoru Lecea Lina, Maria, Juon és Paraschiva nevén álló 1734, 1735/1 hrsz. ingatlanra 679 kor-ban ezenel megállapított kikialtási árban elrendeitetik és pedig a C) 6 és 8 a. Lecea György javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog sérelme nélkül, ha az, az ezenel megállapított 840 koronán vagy felül adatkék el, ha pedig az említett összeget meg nem üti, az 1881. évi LX. t. cz. 163. §-ára tekintettel, az árverés hatálytalanná válik s az ingatlan a haszonélvezetre való tekintet nélkül a kitűzött határnapon újból árvereztetni fog, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901 évi Deczember hó 9-ik napjának délelőtt 9 órakor a fogarasi tkkvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügy miniszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgálatni.

Fogaraszon, 1901 évi augusztus hó 16-án.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

320,1—1.

Schupiter, kir. albiró.

Sz. 10723—1901

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság közhirrre teszi, hogy a „Furnica“ fogarasi tak-pénztár végrehajtónak Urdea Páva! Bani és neje végrehajtást szenvedő elleni 374 kor tőkekövetelés és járuléki végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíróság) területén fekvő a felső-veniczei 32. sz. tkvben A f 77, 78, 79 hrsz. ingatlanra 320 kor. 749 b 1/2, } 756 " " 111 " 750 b 1/2, } hrsz. ingatlanra 197 kor. 963 " " 12 " 753 a b c/b } 1769 " " 33 " 754/2, 746/8 } 1993/2 " " 71 " 2092, 2093 " " 46 " 2077 " " 64 " 2782/37 " " 06 " 1739 " " 26 " 2092, 2093 " " 37 " 76/2 " " 160 " 5 } 2528/6 " " 192 " 2782/32 " " 11 " koronában ezenel megállapított kikialtási árban elrendelitetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901 évi Deczember hó 9-ik napján délelőtt 9 órakor a F. Ventezén megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papi-ban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgálatni.

Kelt Fogaraszon, 1901 évi Augusztus hó 14-én.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

313,1—1

SCHUPITER, kir. albiró.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomrie st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la óra 5-8 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 7-48 min. séra.

Dela Braşov la Bucureşti:

- I. Trenul de persoane la óra 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 11-40 a. m.
- III. Tr. mixt, la óra 6-55 min. séra.
- IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

- I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.15, cu Ciuc Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia T şnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zărneşti (zar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 5-26 min. p. m.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3-15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

- I. Trenul de persoane la óra 8 dim.
- II. Tr. accel. peste Cluşiu la ó. 2-9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 10-25 min. séra.

Dela Bucureşti la Braşov:

- I. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la óra 9-27 min. p. m.
- III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
- IV. Tren de pers. la óra 6-55 min. dim. (ce vine numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

- I. Trenul de persoane la óra 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda óra 9-20)
- II. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim).
- III. Trenul mixt, la óra 6-50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim).

Dela Zărneşti la Braşov (zar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 7-12 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-17 min. p. m.

Dela Ciuc-Gyimes la Braşov:

- I. Trenul de pers. la óra 8-25 m. dim.
- III. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 6-50 min. séra